

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus VI. De In Jus vocando sive Citatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

TITULUS VI.

DE

In Jus vocando sive Citatione.

Quæres primò. Quid est Citatio?
R. Est legitima ad Judicem Juris super te certa experiendi causa vocatio.

Quæres secundò. Quàm necessaria est citatio?

R. Citatio est totius processûs fundamentum, & tam necessària, ut nec per supremum Principem omitti possit; cum nec Pontifex nec Imperator contra citatum non pronuntiare valeat. Si omissâ citatione in causa fuerit processum, sententia indè secuta est ipso jure nulla, nec unquam in rem judicatam transibit. *Clement. pastoralis. 2. de sentent. & re judicat. cap. inter quatuor. 8. de majorit. & obedient. ibi: Juris namque ratio postulat, ut in eorum præjudicium nihil ordinemus, cum nec citati sint nec convicti, nec per contumaciam se absentent. In cap. susceptis. 1. de caus. possess. & propriet. Summus Potifex fatetur: nec nos contra inauditam partem aliquid possumus definire. Quin in Can. DEUS omnipotens. 20. caus. 2. q. 1. Supremus rerum omnium arbiter DEUS citatione uti voluit, priusquam crimina Sodomorum*

puirer: non quod aliquid sibi foret incognitum, sed ut Judicibus hujus sæculi in sententiis proferendis exemplum daret.

Quæres tertio. Quotuplex citatio?

R. Alia publica, alia privata. Publica, quæ etiam edictalis nuncupatur, fit illo casu, quo reus dolosè later, ut reperiri nequeat; tunc enim citationem in loco publico affigi sufficit. *cap. cum dilecti. 6. de dolo & contum. Clement. 1. de Judiciis. Clement. multorum. 2. de pœnis.* Citatio privata alia realis, quando persona citanda ex decreto Judicis injectâ manu apprehenditur, & ab apparitoribus Judici sistitur: alia verbalis, quæ fit aut vivâ voce per nuntium, aut per literas ad reum à Judice directas. Rursus citatio alia simplex, alia pœnalis, alia peremptoria. Pœnalis est, quæ fit adjectâ pœnâ, quam non comparens solvere obligatur: peremptoria est, quæ fit sub comminatione incurrendi contumaciam, nisi reus compareat, & non decernitur nisi duæ simplices citationes præcesserint, idque vel in Decretis separatis, vel in uno tribus Decretis æquivalente, videlicet

Ppp 2 dum

dum reus uno Judicis Decreto ter citatur, & ipsi pro primo termino certum spatium, aliud pro secundo, & aliud pro tertio assignatur. Lapsa hoc termino peremptorio in contumaciam ad partis proceditur instantiam.

Quæres *quartò*. Quæ ad citationem requiruntur?

R. De forma citationis sunt *primò*, ut in ea exprimat nomen actoris. *Secundò*, nomen Judicis, ut citatus dignoscere valeat, an competens existat. *Tertio*, locus judicii, ut citatus scire queat, an ad judicium securus pateat accessus. *Quartò*, nomen rei citandi. *Quinto*, causa litis, ut citatus sciat, super re conveniatur. *Sextò*, dies & terminus comparandi; si enim ad diem festum citatio facta fuisset, reus comparere non obligaretur, nisi citationi inserta esset hæc clausula: si dies, ad quam pars citata, non sit juridica, proximâ futurâ juridicâ compareat.

Quæres *quintò*. Quas partes habeat citatio?

R. Sequentes. 1. Petitio actoris Judicis præsentata. 2. Decretum Judicis, ut reus juxta petitionem actoris citetur. 3. Insinuatio citationis reo facta, quæ ipsi citando, vel si nequeat, uni ex familiaribus illius fieri debet; si hoc fieri non possit, citatio in loco, in quo citandus habitat, aut si ad eum tutus non pateat aditus, in loco viciniore affigitur. 4. Relatio citationis, factâ enim rei citatione nuntius executionis suæ relationem facere debet, quæ à Notario in acta authenticè referenda,

ut Judex cognoscere valeat, an rite & secundum formam mandati seu commissionis suæ nuntius citationem sit executus. Et hæc relatio est pars substantialis, sine qua processus non subsistit, Apparitoris autem insinuationem esse factam creditur relationi.

Quæres *sextò*. Quomodo à citatione incipit judicium?

R. Juxta L. 1. C. de judiciis, junctâ Gloss. V. *judicio capro*. quamvis ad præparatoria judicii pertineat citatio, lis tamen à citatione incipit, etsi reus post citationem factam per exceptiones litem differre possit.

Quæres *septimò*. Quid si quis à non proprio Judice citatus?

R. Juxta L. si quis ex aliena. 5. ff. de judic. Si notorium, non esse Judicem, comparere non obligatur; si dubium, comparere, & contra Judicis incompetentiam excipere debet.

Quæres *octavò*. Quis citare potest?

R. Judex ordinarius non tantum verbaliter, sed etiam realiter citare potest, maxime in causa criminali, si reus de fuga fuerit suspectus.

Quæres *nonò*. In quo loco citatio fieri debet?

R. Citatio in loco jurisdictioni Judicis citantis subjecto est insinuanda: quare nuntius etiam publicus commissam sibi citationem extra territorium Judicis citantis exequi non potest. Per Clement. pastoralis. 2. de sentent. & re judicat. Ratio est: quia citatio ejusque insinuatio est actus jurisdictionis contentiosæ, qui in alieno territorio exerci

ceri nequit. *Cap. fin. de Constitut. in 6.* & ex eodem capite citari solum potest ille, qui citantis subiectus est jurisdictioni.

Quæres *decimò*. In quibus casibus citatio haud necessaria?

R. Si crimen notorium, ita ut negari nequeat, nec ullus defensionis sit locus, aut aliàs etiam reus præsens in iudicio existat, de jure naturæ citatio necessaria non est; ideòque si sit causa privilegiata, in qua iudicialius omittitur ordo, prætermitti potest citatio.

Quæres *undecimò*. Quis finis citationis?

R. Ut reus contra petitionem actoris se defendat, & ne inauditus condemnentur.

Quæres *duodecimò*. Qui citationis effectus?

R. Sequentes: *1mò*. Citatio ad comparendum arctat citatum, nisi ex iusta causa excusetur, alias si non compareat, tanquam contumax punitur, & contra contumacem quasi præsentem proceditur. *2dò*. Delegati perpetuat jurisdictionem, ita ut morte delegantis non expiret; Decretà enim citatione res non amplius est integra. *Cap. gratum. 20. de Offic. delegat. 3tò*. Litis pendentiam ad eum inducit effectum, ut lite pendente nihil possit innovari. *Clement. 2. ut lite pendente. junct. Gloss. 4tò*. Operatur præventionem in causa, videlicet, quando in eadem causa diversorum Judicum concurrunt jurisdictiones; tunc apud illum Judicem causa est præventa, qui primò reum citavit. *5tò*. Præscriptionem interrumpit.

**
*

